

ROLIGT MED VÄXTER

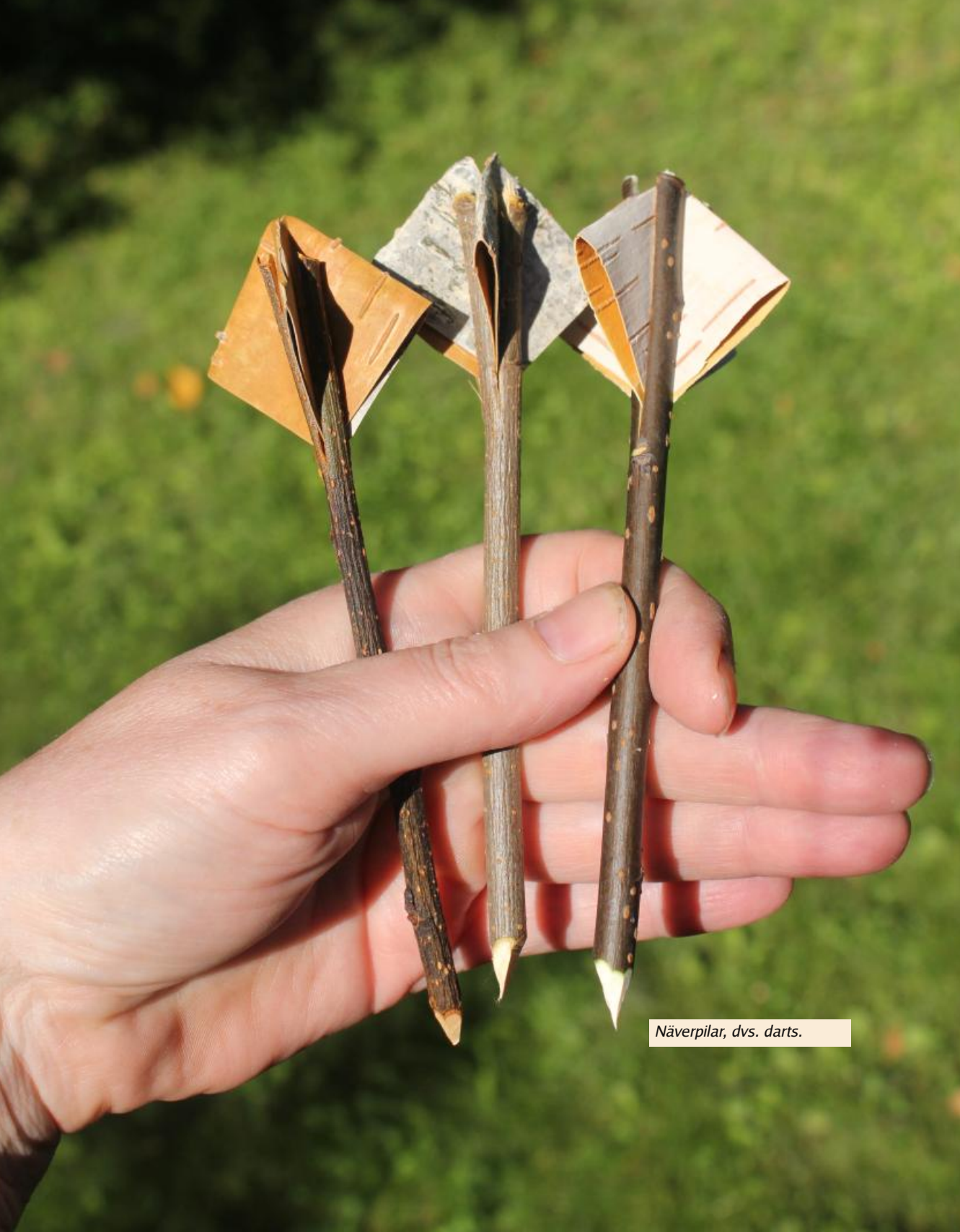
Henriette Kress

INNEHÅLL

Vad kan du göra när?.....	7	Hirkum Pirkum, johannesörtsbrännvin.....	52
Naturens växter på sommaren....	8	Söt vitplisterblomma.....	54
Maskros.....	8	Gormande gulsporre.....	55
Skjut maskrosknoppar.....	10	Fröbollar av ängshaverrot.....	56
Kedja av maskrosstjälkar.....	11	Kardborrebrosch.....	57
Spiraler av maskrosstjälkar.....	11	Kardborrekrig.....	57
Maskroskrans.....	12	Övriga snabba broscher.....	57
Maskrostatuering.....	14	Vem ljuger?.....	58
Skelörts- och sömntutetatueringar....	14	Hur många barn får du?.....	58
Blås en maskrosboll.....	15	Grobladskamp.....	59
Kedja av tusensköna.....	16	Kottar och fukt.....	60
Sälglöjt.....	18	Kotteklocka.....	61
Prästkragens kärleksorakel.....	20	Sävskallra.....	62
Lönfrönäsa.....	22	Svärd och spjut.....	65
Lönbladspipa.....	23	Vattenavstötande sporer.....	66
Fibonaccis spiral i växter.....	24	Exploderande frön.....	67
Vissla med dån eller plister.....	26	Nybörjarens första pilbåge.....	68
Daggdroppen i daggkåpeblad.....	28	Snabba enkla pilar.....	70
Gräsknutar.....	30	Hitta fyrklöver.....	71
Vissla med ett gräsblad.....	32	Liten kaveldunskorg.....	72
Häxtrappa.....	33	Flockblommiga växter.....	74
Smultron på grässtrån.....	34	Visselpipa.....	76
Tupp eller höna?.....	35	Blåsrör.....	78
Flätat doftgräs.....	36	Pilar till blåsrör.....	79
Midsommarbukettens spådom.....	38	Miniblåsrör.....	80
Andra midsommarseder.....	39	Slangbella.....	82
Godisträd.....	40		
Dekorerad käpp.....	42		
Barkring.....	45		
Näverring.....	46		
Näverskopa.....	48		
Näverpilar.....	50		

Somriga flytetyg.....	84	Naturens växter på hösten.....	118
Barkbåt.....	84	Ekollonsikten.....	118
Liten sävflotte.....	86	Bladkrans.....	120
Ärtskidebåt.....	88	Lönbladskrona.....	122
Anka av kaveldun.....	90	Lönbladsros.....	124
Sävbåt.....	92	Kottekossa.....	126
Båt av vassblad.....	94	Ekollon-hästkastanjossa.....	127
Trädgårdsväxter.....	96	Naturens växter på vintern.....	128
Lavendelknippe.....	96	Vasspenna.....	128
Blomdocka.....	98	Dekott av alkotte som bläck.....	131
Blommor som pH-test.....	99	Annat bläck.....	131
Kossor av kardvädd.....	100	Kedja av bergtallsbarr.....	132
Sommarminnen.....	102	Frukt och grönsaker.....	134
Torka blommor i sand.....	102	Färga papper med rödkål.....	134
Sanden.....	104	pH-test.....	137
Rengör natursand.....	104	Superhemliga meddelanden.....	137
Bevara blomdoft.....	105	Hemliga budskap med löksaft.....	138
Mönstrade spetsblad.....	106	Rädismöss.....	139
Hamra blad i tyg.....	108	Torkade citrusskivor.....	140
Tryckta bladmönster.....	110	Tomattulpaner.....	142
Gnuggade bladmönster.....	111	Äppelfågel.....	144
Pressa blad och blommor.....	112	Äppelpussel.....	146
Pressade teveronikeblommor.....	113	Dippkärn av paprika.....	148
Tavlor av pressade blommor och blad.....	114	Bladselleristämpel.....	150
Rosenpärlor.....	116	Potatistryck.....	152
		Enkelt potatistryck.....	153
		Potatistryck med pepparkaksformar.....	155
		Potatistryck med mönster.....	155
		Potatistryck på tyg.....	156
		Kattmönster.....	156
		Äppelsmil.....	157
		Halloweenpumpa.....	158

Påskpynt.....	160	Till sist.....	184
Färga ägg.....	160	Index.....	185
Misslyckanden.....	163	Läser du en lånebok?.....	188
Många ägg, en färg.....	163		
Många ägg, många färger.....	164		
Blås ut ägg.....	165		
Bladmönster på färgade ägg.....	166		
Andra mönster.....	167		
Julpynt.....	168		
Pomander.....	168		
Häng upp pomandrar.....	169		
Få in kryddnejlikor i citrusfrukt.....	171		
Mönster.....	171		
När pomandern har torkat.....	171		
Valnötspyssel.....	172		
Muskapplöpning.....	173		
Skalbaggar.....	175		
Ugglor.....	175		
Sköldpaddor.....	176		
Valnötsbåt.....	177		
Julgransprydnad.....	177		
Enkel halmstjärna.....	178		
Liten halmhimmel.....	180		
Juldekorationer av kanel.....	182		

Näverpilar, dvs. darts.

NÄVERPILAR

När: på våren eller sommaren, när nävern lossnar.

Du behöver: näverbitar, en sax, små kvistar, en kniv.

Tid: ett ögonblick.

Klipp ca 6x6 cm stora bitar från slät näver. Klyv näverbiten om den är för tjock (bild 1).

Vik biten snett från hörn till hörn. Vik till de andra hörnen också, så att du får ett kryss i näverbiten (bild 2).

Den färdiga pilen får samma färg som insidan av den första vikningen. Du får fina bruna pilar om du viker hörnen snett över näverns insida.

Vänd näverbiten och vik den tvärs över, från två hörn till två hörn. Gör likadant åt andra hållet, så att du får ett kors i näverbiten (bild 3).

Klyv ca fyra cm av en liten kvist i fyra bitar. Vässa kvistens andra ände (bild 4).

Smala, ca 3–4 mm tjocka kvistar vill inte riktigt flyta. Tjockare, ca 6–8 mm kvistar flyger rakare.

Kläm fast din vikta näverskiva i kvisten så att hålen pekar mot den vassa ändan.

Du kan knacka fast en liten, kapad spik i ändan av käppen. Då kan du kasta pil i en vanlig piltavla.

Om det känns för svårt kan du också kasta pil i en piltavlelåda med sand eller mossor.

Må bästa man eller kvinna vinna!

Ett blåsrör med ammunition.

BLÅSRÖR

När: på sensommaren eller hösten.

Du behöver: en rak och lång blomstjälk av någon ogiftig flockblommig växt, en kniv.

Tid: ett ögonblick.

Skär av en lång rak blomstjälk av någon ogiftig flockblomstrig växt. Kapa biten så att du får ett ihåligt rakt rör. Stjälkarna av kvanne och libsticka fungerar fint.

Använd stjälkbiten som blåsrör.

För längre användning ska du lägga blåsröret på tork så att det ligger vågrätt. Då böjs inte röret under torkningen.

Använd sojabönor, ärter, rönnbär eller pilar som ammunition.

Sikta eller skjut inte på djur eller människor.

PILAR TILL BLÅSRÖR

När: på sensommaren eller hösten.

Du behöver: långa och raka grässtrån, en kniv, nästan öppnade fröknippen av olika tistlar, färggrant snöre, en sax.

Tid: någon minut.

Sök 35–40 cm långa, raka grässtrån. Skär av dem någon cm under en knutpunkt och nästan genast ovanom en knutpunkt.

Rören (*Calamagrostis*-arter) är vanligen tillräckligt långa, men andra långa gräsarter duger också.

Plocka tisteldun när fröställningen inte ännu har öppnat sig helt. Torka helt stängda fröställningar för senare bruk.

Använd de öppna men inte ännu helt fluffiga fröna till dina pilar.

Plocka ut en fin nypa fröhår från fröställningen. Håll den i ett fast grepp och skjut den tunnare ändan av en gräspil genom knippet. Bind fast fröhåren i pilen med ett färggrant snöre. Försäkra dig om att fröhåren sitter hårt fast.

Klipp av snörets överlopps bit. Färggranna snören hjälper dig att hitta vilsekomna pilar.

En tistels fröställning med en nypa frön.

Tistelfrön fastbundna i pilens ände.

*Mönstrade spetsblad.
Kanadahagtorn, björk och
asp.*

MÖNSTRADE SPETSBLAD

När: på hösten, efter att du har pressat höstens blad. Eller på våren, när fjolårets torkade blad kommer fram under snön.

Du behöver: ett pressat, torkat blad eller ett tillräckligt segt, torrt fjolårsblad, en slant eller en kartongbit och sax, en mjuk borste.

Tid: Några minuter.

Leta upp några torra ekblad på våren, när snön har smält, eller ta höstens färggranna, pressade blad.

Om du vill pröva på den här finurligheten på sommaren kan du också pressa gröna blad.

(Se pressade blad och blommor, s. 112.)

Välj ett felfritt blad. Lägg det med ovansidan uppåt på en bit tunt tyg (t.ex. en t-skjorta) på bordet.

Klipp en liten figur av kartong eller ta en slant. Lägg mönstret ovanpå bladet.

Håll i bladet med mönstret med ena handen. Knacka lätt på bladets kanter med en mjuk borste.

Fortsätt tills bara bladnerverna är kvar.

Sväng lövet och knacka dess andra hälft på samma sätt.

Om du använder fjolårseklöv kan du göra några dussin mönstrade spetslöv. Lägg ut dem i naturen för andra att hitta och begrunda.

En vanlig hårborste duger inte. Den är för gles och rund och söndrar därför lövet helt.

Fjolårets eklöv blev mönstrade spetsblad på våren. Mönstret är en hjärtformad kartongbit och en liten slant.

Glada ekollon. En avskuren botten hjälper ekollonen att stå.

EKOLLONANSIKTEN

När: på hösten, när det finns hela färska ekollon.

Du behöver: färska ekollon, en mattniv.

Tid: någon minut per ekollon.

Skär ut mun, ögon och (om du vill) näsa i ekollonen. Använd dem som Halloween-prydnad.

Du behöver inte ta bort ekollonet innehåll.

Om du skär av ekollonet i någondera ändan så att det kan stå spricker ekollonet ofta när det torkar.

Men även om du endast skär ut ansikten spricker många ekollon ändå under månadernas lopp. Torkade ekollon är sköra. Kläm inte för hårt på dem, och fäll dem inte i golvet heller.

Hos oss har några halloween-ekollon hållit i ett halvt år. Snart är det höst igen, och det kommer nya ekollon.

Höstens ekollon följande vår.

Olika ekollon. Några har hatt, några är utan.

Roligt med växter är avsedd för alla som har barnasinnets kvar, oavsett ålder. Den är för alla vars äldre släktingar inte hann lära ut växtpyssel.

Bokens instruktioner är utförliga och så enkla som möjligt. En mångfald av bilder hjälper dig förstå hur de färdiga roligheterna ska se ut.

Henriette Kress är född i Tyskland och har bott i Finland sedan hon var barn. Hon har pysslat med växter från barnsben och fortsatt att lära sig mera växtfinurligheter genom åren.

Hon har skrivit fyra böcker om läkeörter på finska. Av dem har hon översatt en till svenska och två till engelska.

Världens största örtsida "Henriette's Herbal Homepage" (<http://www.henriettes-herb.com>) är Henriettes hobby.

ISBN 978-952-68025-6-5

9 789526 802565